

**Εναλλακτικοί τρόποι
αξιολόγησης
στη Μέση Εκπαίδευση**
ΥΠΠ

NO 2 HB

Αξιολόγηση

- ▶ Κινητήριο μοχλός της διαδικασίας αποτελεί η συνεχής αξιολόγηση του τι έχουν μάθει οι μαθητές και του πώς το έχουν μάθει. Η αξιολόγηση αυτή αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο της διδασκαλίας και προσφέρει συνεχώς στον εκπαιδευτικό ανατροφοδότηση.
- ▶ Βασική αρχή της αξιολόγησης των μαθητών αποτελεί η ευθυγράμμιση της με το αναλυτικό πρόγραμμα, τους δείκτες επιτυχίας και τους δείκτες επάρκειας. Η αξιολόγηση των μαθητών γίνεται μέσω διαφορετικών μορφών συντρέχουσας αξιολόγησης και με τελικές αξιολογήσεις.

Εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης

1. Σύντομες εργασίες για το σπίτι
2. Σύντομα τεστ
3. Συνθετικές/Δημιουργικές εργασίες (projects)
4. Φύλλα Αυτοαξιολόγησης των μαθητών
5. Φύλλα Ετεροαξιολόγησης των μαθητών
6. Κατάλογος ελέγχου (checklists)
7. Κλίμακα Διαβαθμισμένων Κριτηρίων (Rubric)

1.Σύντομες εργασίες για το σπίτι

- Ο χρόνος επίλυσης των ασκήσεων να μην είναι υπερβολικός για να μην αποτελεί φόρτο εργασίας στο σπίτι αλλά και να μην καθιστά αδύνατη την εξέταση - διόρθωσή τους το επόμενο μάθημα
- Να υπάρχει διαβάθμιση των ασκήσεων για όλα τα επίπεδα των μαθητών
- Να μην είναι αντιγραφή- επανάληψη των παραδειγμάτων που λύθηκαν στην τάξη κατά τη διαδικασία της παράδοσης του μαθήματος
- Να εξετάζουν τους ΔΕΕ του μαθήματος
- Να καλλιεργούν την κριτική σκέψη και τη δημιουργικότητα των μαθητών

1. Σύντομες εργασίες για το σπίτι

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

➤ ΕΝΟΤΗΤΑ 9-ΓΕΩΜΕΤΡΙΑ

Δείκτης Γ4.4

Αναγνωρίζουν και ονομάζουν είδη γωνιών στο επίπεδο και στο χώρο (π.χ. συμπληρωματικές και παραπληρωματικές, κατακορυφήν γωνίες που σχηματίζονται, όταν μια ευθεία τέμνει δύο παράλληλες ευθείες)

1. Σύντομες εργασίες για το σπίτι

(συνέχεια)

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

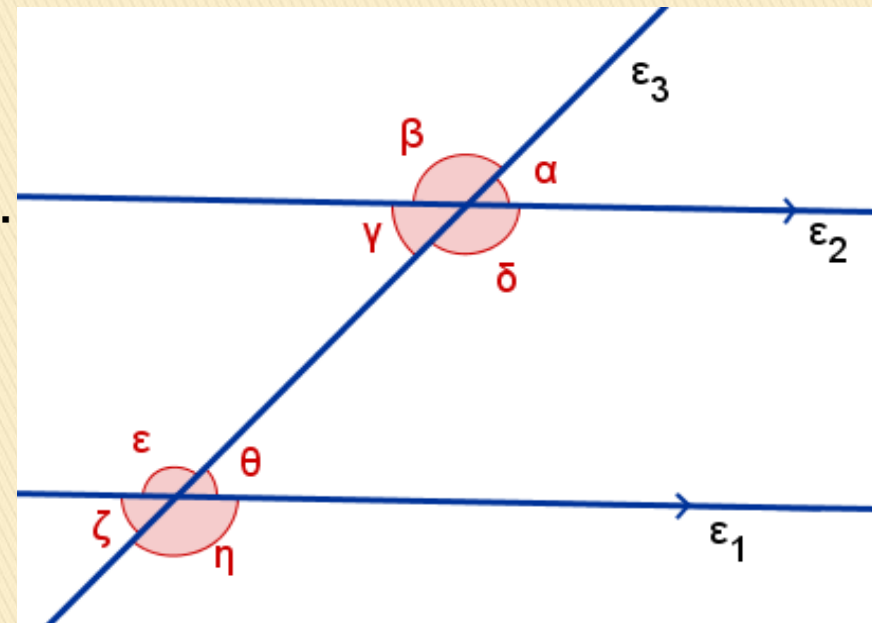
• ΕΝΟΤΗΤΑ 9-ΓΕΩΜΕΤΡΙΑ

(B΄ Τεύχος Σελ 125)

Δραστηριότητα 1

Στο διπλανό σχήμα $\varepsilon_1 \parallel \varepsilon_2$. Με βάση το σχήμα να γράψετε δύο ζεύγη γωνιών που είναι:

- (α) Εντός εναλλάξ,
- (β) Εντός και επί τα αυτά,
- (γ) Εντός εκτός και επί τα αυτά.

1. Σύντομες εργασίες για το σπίτι (συνέχεια)

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

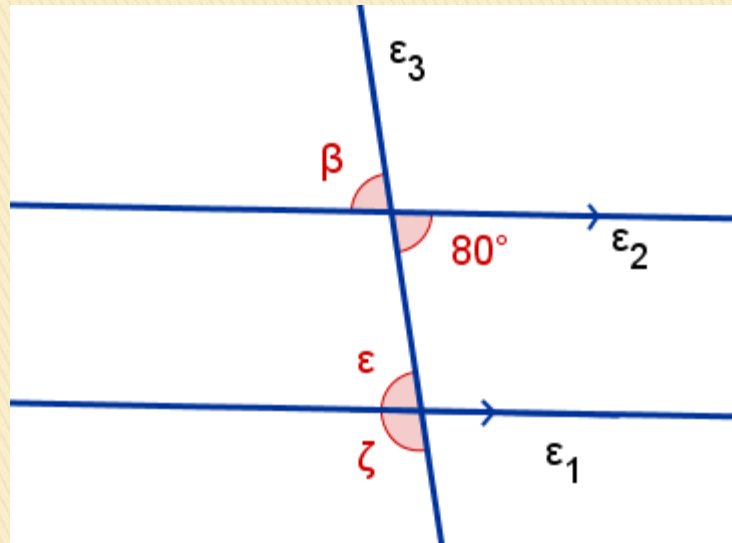
• ΕΝΟΤΗΤΑ 9-ΓΕΩΜΕΤΡΙΑ

(Β΄ Τεύχος Σελ 125)

Δραστηριότητα 2

Να υπολογίσετε τις γωνίες που ονομάζονται με μικρά γράμματα, αν $\varepsilon_1 \parallel \varepsilon_2$.

(α)

Σύντομες εργασίες για το σπίτι

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

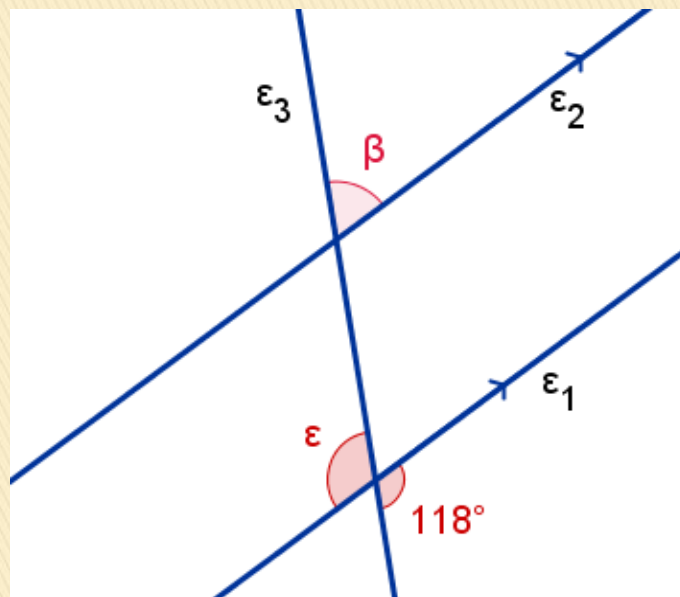
• ΕΝΟΤΗΤΑ 9-ΓΕΩΜΕΤΡΙΑ

(Β΄ Τεύχος Σελ 125)

Δραστηριότητα 2

Να υπολογίσετε τις γωνίες που ονομάζονται με μικρά γράμματα, αν $\varepsilon_1 \parallel \varepsilon_2$.

(δ)

2. Σύντομα τεστ

- Η χρονική διάρκειά τους να μην υπερβαίνει τα 15-20 λεπτά
- Να γίνονται σε τακτά χρονικά διαστήματα και όχι σε μεγάλες ενότητες, τόσο απρόοπτα όσο και προειδοποιημένα
- Τα απρόοπτα τεστ να εξετάζουν βασικές δεξιότητες του **προηγούμενου** μαθήματος ενώ τα προειδοποιημένα να εξετάζουν βασικές δεξιότητες του κεφαλαίου. Και στα δύο μέρη η εξέταση να γίνεται βάσει των ΔΕΕ
- Να υπάρχει διαβάθμιση του βαθμού δυσκολίας των ερωτημάτων (διαφοροποίηση διδασκαλίας) και αυτά να είναι σαφή και διατυπωμένα σε ορθό γραπτό λόγο
- Οι ερωτήσεις να είναι πρωτότυπες και ευφάνταστες, για να καλλιεργούν ποικίλες δεξιότητες στους μαθητές

2. Σύντομα τεστ (συνέχεια)

- **Ερωτήσεις τύπου σύντομής απάντησης**

Οι ερωτήσεις να έχουν μόνο μια ορθή απάντηση και να αποφεύγονται οι λέξεις που κατευθύνουν προς αυτήν

Σύντομα ΤΕΣΤ (συνέχεια)

- **Ερωτήσεις τύπου ορθό/λάθος**

Να αποφεύγονται οι λέξεις που δίνουν υπαινιγμούς για την σωστή απάντηση.

Εκφράσεις που μπορούν να παρερμηνευτούν να αποφεύγονται.

Αρνητικές δηλώσεις να μην χρησιμοποιούνται.

Να αποφεύγονται ερωτήσεις που περιέχουν πέραν του ενός νοήματος όπως επίσης και οι μακροσκελείς προτάσεις

2. Σύντομα τεστ (συνέχεια)

- **Ερωτήσεις τύπου συσχέτισης**

Οι ερωτήσεις στις ομάδες να είναι ομοιογενείς.

Ο αριθμός των ερωτημάτων της ομάδας A να είναι μικρότερος από τον αριθμό των απαντήσεων της ομάδας B.

Ο αριθμός των προτάσεων στις δύο ομάδες να είναι σχετικά μικρός.

Η διάταξη των προβλημάτων αλφαβητικά ή λογικά είναι προτιμητέα.

2. Σύντομα τεστ (συνέχεια)

- **Ερωτήσεις τύπου πολλαπλής επιλογής**

Το στέλεχος της ερώτησης πρέπει να έχει σημασία από μόνο του και να παρουσιάζει το πρόβλημα ξεκάθαρα.

Το στέλεχος πρέπει να περιέχει όσο το δυνατόν μεγαλύτερο μέρος της ερώτησης και να είναι απαλλαγμένο από οποιοδήποτε άσχετο υλικό.

Μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις πρέπει η ερώτηση να έχει αρνητική διατύπωση.

2. Σύντομα τεστ (συνέχεια)

- **Ερωτήσεις τύπου πολλαπλής επιλογής (συνέχεια)**
Όλες οι παρεμβολές πρέπει να είναι συνεπείς από γραμματικής απόψεως με το στέλεχος της ερώτησης.

Κάθε ερώτηση πρέπει να περιέχει μια ορθή απάντηση ή την καλύτερη απάντηση.

Πρέπει να αποφεύγεται οποιαδήποτε λεκτική συσχέτιση του στελέχους με την ορθή απάντηση.

Το μήκος των παρεμβολών δεν πρέπει να παρέχει κλειδιά στους εξεταζόμενους για αναγνώριση της ορθής απάντησης.

3. Συνθετικές/Δημιουργικές εργασίες (projects)

Τι είναι το project

- Μικρή ερευνητική εργασία ή συνθετική δημιουργική εργασία.
- Αναλαμβάνεται από μεμονωμένα άτομα ή ομάδα ατόμων.
- Απαιτεί την επιλογή και εξειδίκευση ενός θέματος, τη διερεύνηση και το σχέδιο / προγραμματισμό εργασίας.

Ανατίθεται ως πρόσθετη εργασία με βάση τα ενδιαφέροντα των μαθητών / τριών

3. Συνθετικές/Δημιουργικές εργασίες (projects)

Το project στα Νέα Αναλυτικά Προγράμματα

- Προτείνεται ως σημαντική και αναγκαία δραστηριότητα σε όλα ανεξαιρέτως τα διδακτικά αντικείμενα.
- Καλλιεργεί την αναλυτική – συνθετική σκέψη, καθώς και την επινοητική ικανότητα των παιδιών στην εξεύρεση λύσεων σε προβλήματα.

3. Συνθετικές/Δημιουργικές εργασίες (projects)

Το project στα Νέα Αναλυτικά Προγράμματα (συνέχεια)

- Καλλιεργεί την κριτική στάση απέναντι στη γνώση και την επιστημονική μεθοδολογία, αφού προβλέπει:
 - α. τη συλλογή και καταγραφή πληροφοριών από πολλαπλές πηγές
 - β. την κριτική διερεύνησή τους
 - γ. την αντικειμενική αξιολόγηση και παρουσίαση των πιο αξιόλογων

3. Συνθετικές/Δημιουργικές εργασίες (projects)

Βηματολόγιο

- ❖ **A** Επιλογή και εξειδίκευση του θέματος
- ❖ **B** Προσδιορισμός των σκοπών και των στόχων
- ❖ **Γ** Καταρτισμός σχεδίου δράσης
- ❖ **Δ** Συλλογή και επεξεργασία δεδομένων – πληροφοριών
- ❖ **E** Παρουσίαση του project
- ❖ **ΣΤ** Αξιολόγηση του project

4. Φύλλα αυτοαξιολόγησης και

5. Φύλλα ετεροαξιολόγησης μαθητών

- ▶ Περιοδικά οι μαθητές και μαθήτριες καλούνται να προβούν σε αυτοαξιολόγηση της μαθησιακής τους πορείας σε όλες τις πτυχές αξιολόγησης, χρησιμοποιώντας δομημένα φύλλα αυτοαξιολόγησης.
- ▶ Ο/η εκπαιδευτικός υποβοηθά τους μαθητές/μαθήτριες στην ανάλυση των αποτελεσμάτων της αυτοαξιολόγησης και στον κατάρτισμό σχεδίου προσωπικής βελτίωσης και ανάπτυξης.
- ▶ Παράλληλα γίνεται περιοδική ετεροαξιολόγηση του κάθε μαθητή/μαθήτριας από συμμαθητές του χρησιμοποιώντας δομημένα φύλλα ετεροαξιολόγησης.

Φύλλα αυτοαξιολόγησης

ΦΥΛΛΟ ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Όνοματεπώνυμο:
 Όνομα ομάδας:
 Όνομα Μαθήματος: Οικολογία - Τροφικές Σχέσεις
 Τμήμα: Αρ.: Ημερομηνία:
 Όνομα Σχολείου:

Οδηγίες

Ακολουθήστε τα πιο κάτω βήματα – Η διαδικασία είναι εμπιστευτική:

- Βήμα 1^ο: Συμπλήρωσε τα στοιχεία σου, πάνω από τις οδηγίες.
 Βήμα 2^ο: Άρχισε την αξιολόγηση των κριτηρίων της Ενότητας.
 Βήμα 3^ο: Δώσε βαθμολογία από το 1 μέχρι το 5. Η καλύτερη βαθμολογία σου είναι το 5.
 Βήμα 4^ο: Αξιολόγησε όλα τα κριτήρια της ενότητας πριν προχωρήσεις στα επόμενα.
 Βήμα 5^ο: Προχώρησε στην αξιολόγηση των κριτηρίων της Συνεργασίας.
 Βήμα 6^ο: Αξιολόγησε όλα τα κριτήρια της συνεργασίας πριν προχωρήσεις στα επόμενα.
 Βήμα 7^ο: Πρόσθεσε τη βαθμολογία για να βρεις τη Συνολική Βαθμολογία.
 Βήμα 8^ο: Συμπλήρωσε τα κενά στα Κριτήρια της Προσωπικής Βελτίωσης.
 Βήμα 9^ο: Συμπλήρωσε τα κενά στα Κριτήρια του Μαθήματος.
 Βήμα 10^ο: Συμπλήρωσε τα κενά στα Κριτήρια της Προσωπικής Βελτίωσης.
 Βήμα 11^ο: Μην ανακοινώσεις την αξιολόγησή σου στους συμμαθητές σου.
 Βήμα 12^ο: Παράδωσε το Φύλλο Αυτοαξιολόγησης στον εκπαιδευτικό σου.

Α/Α	ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΒΑΘΜΟΣ 1-5
ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΣΤΟΧΩΝ ΘΕΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ		
1	Μπορώ να δημιουργώ και να εξηγώ τροφικές αλυσίδες και πλέγματα.	
2	Μπορώ να χρησιμοποιώ με επάρκεια τους όρους παραγωγός, καταναλωτής, θηρευτής, λεία (θήραμα).	
3	Μπορώ να αξιοποιώ πληροφορίες και δεδομένα για να μελετώ ποιοι οργανισμοί ανταγωνίζονται μεταξύ τους.	
4	Μπορώ να επιχειρηματολογώ πώς δραστηριότητες του ανθρώπου επηρεάζουν την ποιότητα του περιβάλλοντος και προκαλούν προβλήματα στους οργανισμούς.	
5	Γνωρίζω είδη χλωρίδας και πανίδας της Κύπρου.	
ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΟΜΑΔΑ		
1	Πόσο σκληρά δουλέψα μέσα στην ομάδα;	
2	Πόσο συγκεντρωμένος ήμουν στην εργασία της ομάδας μου;	
3	Πόσο σημαντική ήταν η συνεισφορά μου στην εργασία της ομάδας;	
4	Πόσο εύκολο ήταν να συνεργαστώ με τους άλλους στην ομάδα;	
5	Πόσο ομαδικό πνεύμα επέδειξα;	
6	Πόσο με βοήθησε η εργασία στην ομάδα να μάθω;	
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ		
ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ		
1	Πιστεύω ότι πρέπει να βελτιώσω την απόδοσή μου στους πιο κάτω τομείς: Μελέτη στο σπίτι ☐ Συμμετοχή στο μάθημα ☐ Συγκέντρωση στην τάξη ☐ Συνεργασία στην ομάδα ☐	
ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		
1	Τρία (3) πράγματα που μου άρεσαν περισσότερο στα μαθήματα για τις Τροφικές Σχέσεις είναι: 1. 2. 3.	
2	Τι δεν μου άρεσε στα μαθήματα για τις Τροφικές Σχέσεις (1 ή περισσότερα)	

Φύλλα ετεροαξιολόγησης

Ετεροαξιολόγηση μαθητών/τριών από τους συμμαθητές τους με βάση κριτήρια που σχετίζονται:

- ❖ Πόσο σκληρά δούλεψε;
- ❖ Πόσο συγκεντρωμένος ήταν;
- ❖ Πόσο εύκολο ήταν να συνεργαστώ μαζί του;
- ❖ Πόση ομαδικότητα επέδειξε;
- ❖ Πόσο η εργασία στην ομάδα τον βοήθησε να βελτιώσει τις γνώσεις και τις δεξιότητές του;

Φύλλα ετεροαξιολόγησης

ΦΥΛΛΟ ΕΤΕΡΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Όνοματεπώνυμο:
 Όνομα ομάδας:
 Όνομα Μαθήματος: Οικολογία - Τροφικές Σχέσεις
 Τμήμα: Αρ.: Ημερομηνία:
 Όνομα Σχολείου:

Οδηγίες

Ακολουθήστε τα πιο κάτω βήματα – Η διαδικασία είναι εμπιστευτική:

- Βήμα 1^ο: Συμπλήρωσε τα στοιχεία σου, πάνω από τις οδηγίες.
 Βήμα 2^ο: Συμπλήρωσε τα ονόματα των συμμαθητών/τριών σου, που ανήκαν στην ομάδα σου.
 Βήμα 3^ο: Άρχισε με την αξιολόγηση του πρώτου συμμαθητή/τριας σου, που ανήκε στην ομάδα σου.
 Βήμα 4^ο: Δώσε βαθμολογία από το 1 μέχρι το 5. Η καλύτερη βαθμολογία σου είναι το 5.
 Βήμα 5^ο: Αξιολόγησε τον πρώτο συμμαθητή/τρια σου σε όλα τα κριτήρια πριν προχωρήσεις στον επόμενο συμμαθητή/τρια σου.
 Βήμα 7^ο: Προχώρησε στον επόμενο συμμαθητή/τρια σου και αφού τον αξιολογήσεις σε όλα τα κριτήρια μπορείς να προχωρήσεις στον επόμενο συμμαθητή/τρια σου μέχρι να αξιολογηθούν όλοι.
 Βήμα 8^ο: Αφού αξιολογήσεις όλους τους συμμαθητών/τριών σου, που ανήκαν στην ομάδα σου, τώρα πρόσθεσε τη βαθμολογία τους για να βρεις το σύνολο.
 Βήμα 9^ο: Μην ανακοινώσεις την αξιολόγησή σου στα υπόλοιπα μέλη της ομάδας σου.
 Βήμα 10^ο: Παράδωσε το Φύλλο Ετεροαξιολόγησης στον εκπαιδευτικό σου.

Α/Α	ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΟΝΟΜΑΤΑ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ					
	
1	Πόσο σκληρά δουλέψατε;						
2	Πόσο συγκεντρωμένος ήταν στην εργασία;						
3	Πόσο σημαντική ήταν η συνεισφορά του;						
4	Πόσο εύκολο ήταν να συνεργαστώ μαζί του;						
5	Πόσο ομαδικό πνεύμα επέδειξε;						
6	Πόσο η εργασία στην ομάδα τον βοήθησε να βελτιώσει τις γνώσεις και τις δεξιότητές του;						
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ							

6. Κατάλογος ελέγχου (checklists)

Πρέπει να...

- περιλαμβάνει διάφορους τομείς στους οποίους θα αξιολογηθεί ο μαθητής (πχ. συμπεριφορές, δεξιότητες, στάσεις, διαθέσεις, γνώσεις)
- ανταποκρίνεται στους ΔΕΕ και χρησιμοποιείται για όλους τους μαθητές στο ίδιο σχεδόν στάδιο της διδασκαλίας.
- αξιολογεί αν ένας μαθητής έχει ή δεν έχει μια συγκεκριμένη ικανότητα, ή αν έχει ή δεν έχει πετύχει ένα συγκεκριμένο στόχο (δεν περιέχονται διαβαθμίσεις)
- χρησιμοποιείται μεθοδικά και συστηματικά από τους διδάσκοντες σε τακτά χρονικά διαστήματα

6. Κλίμακα Διαβαθμισμένων Κριτηρίων (Rubrics)

Πρέπει να...

- περιλαμβάνει σαφή κριτήρια και διαβαθμίσεις ποιότητας με προσυμφωνημένες δραστηριότητες πάνω στους ΔΕΕ τα οποία δρουν επικουρικά στην περιγραφική αξιολόγηση καθώς και στη δημιουργία ενός portfolio. Με τον προκαθορισμό των κριτηρίων αξιολόγησης αποφεύγονται οι ασάφειες και οι παρεξηγήσεις.
- λαμβάνεται υπόψη τα κριτήρια να είναι διαβαθμισμένα με βάση τη διαφοροποίηση, σεβόμενοι και αναγνωρίζοντας το ιδιαίτερο μαθησιακό στυλ των μαθητών, το επίπεδο ετοιμότητάς τους, τα ενδιαφέροντά τους.

8. Φάκελος εργασιών – επιτευγμάτων (*portfolio*)

Ο φάκελος εργασιών των μαθητών/τριών είναι «μια συστηματική και οργανωμένη συλλογή στοιχείων που χρησιμοποιούνται από τον δάσκαλο και τον/τη μαθητή/τρια, για να παρακολουθήσουν οι ενδιαφερόμενοι την ανάπτυξη των γνώσεων, των δεξιοτήτων και των στάσεων του μαθητή».

8. Φάκελος εργασιών – επιτευγμάτων (*portfolio*)

- ▶ Έχει διαμορφωτικό χαρακτήρα
- ▶ Εφαρμόζεται κατά τη διάρκεια της διδακτικής πράξης
- ▶ Εξυπηρετεί τη συλλογή δεδομένων σχετικά με τους μαθητές εντός και εκτός της τάξης
- ▶ Βασίζεται σε συγκεκριμένα κριτήρια
- ▶ Εφαρμόζεται παράλληλα και συμπληρωματικά με τις άλλες μορφές αξιολόγησης.

8. Φάκελος εργασιών – επιτευγμάτων (*portfolio*)

Το Portfolio έχει παιδαγωγική αξία διότι:

- ▶ Προσαρμόζεται εύκολα για σκοπούς αξιολόγησης στην τάξη.
- ▶ Μας δίνει ανατροφοδότηση με ποιοτικά στοιχεία.
- ▶ Εξασφαλίζει τη διαφορετικότητα στο γνωστικό επίπεδο και στους τύπους μάθησης, ανάμεσα στους μαθητές.
- ▶ Παρέχει σφαιρική εικόνα των ικανοτήτων των μαθητών.
- ▶ Αποδεικνύει την πρόοδο των μαθητών στη γλώσσα.

8. Φάκελος εργασιών – επιτευγμάτων (*portfolio*)

Το Portfolio έχει παιδαγωγική αξία διότι:

- Βοηθά τον εκπαιδευτικό:
 - να διαπιστώνει τον βαθμό επίτευξης των μαθησιακών στόχων
 - να σχεδιάζει και να προγραμματίζει τα επόμενα στάδια της μάθησης
 - να διερευνά και να καταγράφει την ατομική πορεία των μαθητών
- Βοηθά τους μαθητές:
 - να παρακολουθούν την πρόοδό τους
 - να αναπτύσσουν μεταγνωστικές δεξιότητες
- Βοηθά τους γονείς να αποκτήσουν τεκμηριωμένη ενημέρωση/αξιολόγηση της προόδου των παιδιών τους
- Βελτιώνει το επίπεδο συνεργασίας με το σχολείο